

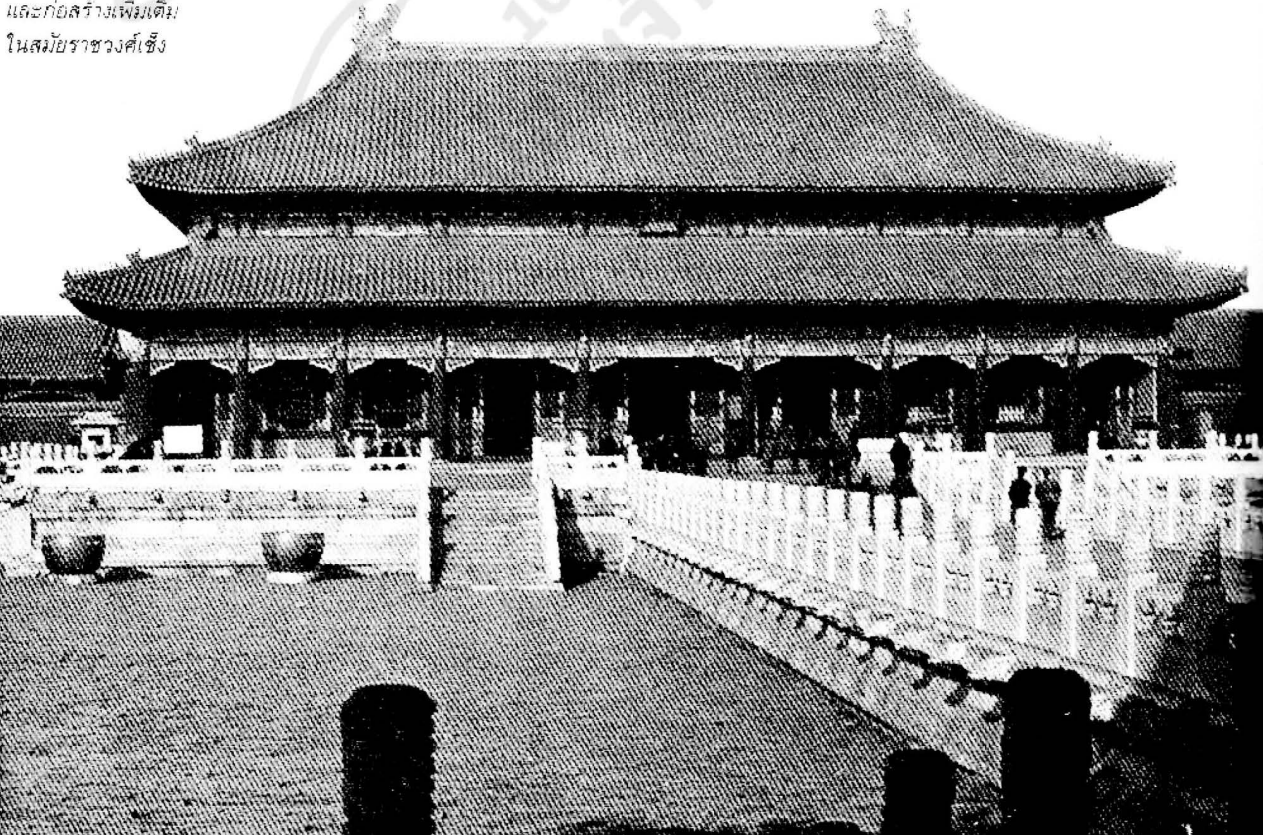

ศาสตราจารย์หม่อมเจ้าสุภัทรดิศ ดิศกุล
ทรงเล่าเรื่อง

พงศาวดารจีน

กับภาพยนตร์กำลังภายใน

พระราชวังของจักรพรรดิจีน
สร้างขึ้นในสมัยราชวงศ์หมิง
และก่อสร้างเพิ่มเติม
ในสมัยราชวงศ์ชิง

ความจริงเรื่องหนังกำลังภายในเดิม ก็คุยกันเล่น ๆ เผลอผมก็เคยสนใจ พงศาวดารจีน ประวัติศาสตร์จีน มาก่อน ก็เลยอธิบายให้ฟังว่ามันไป เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์อย่างไร ตัวบุคคลบางคนในหนังก็เป็นตัว จริงในประวัติศาสตร์ แต่ว่าบางตัว ก็เป็นตัวที่แต่งขึ้นก็มี

ผมในขั้นต้นคิดว่าจะพูดเรื่องประวัติ ศาสตร์จีนโดยย่อ ๆ ซึ่งตอนไหนที่เกี่ยวข้องกับ หนังกำลังภายในโดยเฉพาะที่กำลังฉายไปแล้ว ในประเทศไทยก็จะเอาตอนนั้นมาพูดถึง

แต่ผมต้องขอออกตัวก่อนว่าหนังกำลัง ภายในที่ฉายอยู่ในประเทศไทยนั้นผมไม่ได้ดู ทุกช่อง ก็ดูบางช่องโดยเฉพาะช่อง ๓ เพราะ ฉะนั้น ที่จะเอามาเกี่ยวข้องกับพงศาวดารจีนก็ จะเอามาจากทางช่อง ๓ เป็นเกณฑ์

ลำดับราชวงศ์จีน ซึ่งผมได้เขียนตาม ประเทศจีนปัจจุบันคือ สาธารณรัฐประชาชนจีน ได้เป็นผู้เขียนขึ้น จะเห็นว่า เขาเรียกว่า **สังคม**

คาราน่าแสดงในเรื่อง "บุเช็กเทียน" ภาพยนตร์ ที่สร้างขึ้นจากพงศาวดารจีน

หนังจีน "กำลังภายใน" หลายต่อหลาย เรื่องได้เค้าโครงที่เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริง จากประวัติศาสตร์พงศาวดารจีน

ศาสตราจารย์หม่อมเจ้าสุภัทรดิศ ดิศ กุล อธิการบดี มหาวิทยาลัยศิลปากร ทรง โปรดทอดพระเนตรหนังจีน "กำลังภายใน" เพราะทรงศึกษาประวัติศาสตร์จีน ด้วย

บทพระนิพนธ์เรื่องนี้ทรงเล่าเรื่องให้ สมาชิก "สมาคมนิสิตเก่าอักษรศาสตร์" ฟัง แล้วทรงมอบต้นฉบับให้ "ศิลปวัฒนธรรม" เพื่อเสนอต่อท่านผู้อ่านอย่าง "กรีน เกรง" และได้รู้ประวัติศาสตร์พงศาวดาร จีนโดยย่อ ๆ ย่อ ๆ ด้วย

บุรพกาล คือ Primitive Society หรือ สมัย ก่อนประวัติศาสตร์ ที่บอกว่าราว ๕ แสนปี ขอนี้ให้แก่เป็นราวล้านปีถึงสี่พันปีมาแล้วด้วย ที่เป็นเช่นนี้เพราะเหตุว่า ๕ แสนปีนั้น เขาถือ คามที่เรียกกันว่า **มนุษย์ปักกิ่ง**

มนุษย์ปักกิ่งนั้น ได้ค้นพบเศษของกราม คือเศษของกระดูกศีรษะที่โง่ดูเถียน มีอายุเท่า ที่กะกันราว ๆ ๕ แสนปี เพราะเช่นนั้นจึงใช้

คำว่า ๕ แสนปี แต่ในปัจจุบันได้ขุดพบโครงกระดูกอื่น ๆ โดยเฉพาะในแคว้นยูนนานซึ่งขากะ ว่ามีอายุประมาณราวสามปีมาแล้ว ด้วยเหตุนี้ผมจึงขอให้แก้ว่าเป็นล้านปีถึงสี่พันปีมาแล้ว

ต่อจากนั้นมาถึงเริ่มสมัยประวัติศาสตร์ ซึ่งจะเห็นว่าเขาเรียกว่า **สังคมทาส** หรือ Slave Society ที่ใช้คำว่าสังคมทาสนี้คงจะเป็น เพราะเหตุว่าในหลุมฝังศพหรือฮวงซุ้ยนี้

ขอขอบคุณ

สมาคมนิสิตเก่าอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่จัดรายการอันมีคุณค่านี้ขึ้นมา

ในประเทศจีนยุคค้นพบว่าในหลุมฝังศพของพระเจ้าแผ่นดินหรือผู้ยิ่งใหญ่จะมีการฝังศพคนเป็น ๆ ลงไปด้วย เป็นคนว่าถ้าฝังพระศพพระเจ้าแผ่นดินพวกเมียพวกอะไรก็โดนฝังรวมเข้าไปด้วยหรือพวกข้าทาสบริวาร โดยเฉพาะจะมีการฆ่าเชลยแล้วก็ฝังศพลงไปนั่น บางทีก็มีการฝังทั้งม้า ทั้งรถม้าอยู่ในนั้นด้วย เหตุนี้จึงเรียกว่า Slave Society ราว ๑,๕๐๐ ปีก่อนพุทธกาลถึง พ.ศ. ๖๘ เริ่มด้วย **ราชวงศ์เซี่ย** ราว ๑,๕๐๐-๑,๐๐๐ ปีก่อนพุทธกาล ราชวงศ์เซี่ยนี้ เมื่อผมไปที่ประเทศจีนเขาพยายามจะขุดค้นภาหลักฐานทางโบราณคดีให้รู้แน่ๆว่าราชวงศ์เซี่ยเนี่ย ซึ่งถือกันว่าเป็นเรื่องในเทพนิยายมาแต่ก่อนว่ามีจักรพรรดิเป็นคนคิดเรื่องกัน โฉน หรือเป็นคนคิดทำกันกันนั้น แต่ว่าจบถึงจุดนี้ไม่สามารถจะค้นพบร่องรอยทางด้านโบราณคดีได้ ราชวงศ์เซี่ยก็ยังเป็นสมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์ หรือเป็นสมัยนิยายก่อน ยังไม่มีเรื่องราวแน่นอน นามมีเรื่องราวแน่นอนใน **ราชวงศ์ซาง** ราว ๑,๐๐๐-๕๐๐ ปีก่อนพุทธกาล

ทำไมจึงว่าแน่นอน ที่ว่าแน่นอนนั้น เพราะได้ค้นพบกระดูกเสียดทาย คือ ราชวงศ์ซางมีชื่อปรากฏอยู่ในจดหมายเหตุจีน คือ จีนจดหมายเหตุชาติ เขามักกล่าวไว้แต่ไม่รู้ว่าเป็นจริงหรือไม่จริง วันดีคืนดีกระดูกสัตว์โผล่ขึ้นมาในเขนเขาขุดแล้วก็เขาเป็นเครื่องยา กระดูกเหล่านี้มีตัวอักษรจารึกอยู่ข้างบน ตอนนี้มีพวกนักปราชญ์จะเป็นฝรั่งหรืออะไรมาเห็นเข้า ก็ทำการสืบสวนว่าได้มาจากไหน ก็ปรากฏว่าขุดพบจีนยุคค้นได้แล้ว เอมามาขายเป็นเครื่องยา เชื่อว่าเป็นกระดูกมังกรหรืออะไรก็เท่านั้น ตอนเนี่ยเขาก็เอมาศึกษาว่าตัวอักษรนั้นน่าจะอ่านได้ ก็ไปขุดค้นทางภาคเหนือ คือ ลารยธรรมของจีนในขั้นต้น เริ่มจากภาคเหนือของประเทศจีน คือแถบแม่น้ำเหลืองหรือแม่น้ำหวง โลกทางเหนือของประเทศจีนก่อน ก็ไปตำราขุดค้นที่เมืองอันหยางซึ่งเชื่อกันว่าคงจะเป็นราชธานีเมืองหนึ่งของราชวงศ์ซาง ได้ค้นพบกระดูกถึง ๓,๐๐๐ ชิ้น แล้วก็มีจารึกอยู่ข้างบน อ่านได้ความว่ากระดูกนี้เป็นกระดูกเสียดทาย คือเขาไปประเพณีวิธีเสียดทายโดยเอากระดูกหรือกระดูกงอเอาไปโยนเข้าไปในกองไฟแล้วเอามาดูว่ารอยแตกนั้นเป็นอย่างไร แล้วก็ทำนายจากรอยแตกว่าจะดีหรือร้าย

เขาจะจารึกคำถามและคำตอบลงไว้บนกระดูกนั้น เพราะฉะนั้นที่ไปพบกระดูกตั้ง ๓,๐๐๐ ชิ้น จึงสันนิษฐานว่าอาจจะจะเป็นหอสมุดสมัยราชวงศ์ซางที่ไปขุดขึ้นมาได้ การถามก็ถามกันง่าย ๆ เป็นคำว่าปิ่นฝ่นฟ้าจะตกต้องตามฤดูกาลไหม หรือจะออกไปล่าสัตว์วันนี้ได้ผลดีไหม สิ่งสำคัญคือตัวอักษรที่ค้นพบเป็นต้นเค้าของตัวอักษรจีนในปัจจุบัน เพราะฉะนั้นแสดงให้เห็นว่าในสมัยราชวงศ์ซางนี้ มีเชื้อชาติจีนอยู่แล้วในประเทศจีน เป็นต้นเค้าของอารยธรรมจีน

แล้วในราชวงศ์ซางนั้นเองที่ได้ค้นพบหลุมฝังศพแล้วก็มีมีการฝังศพคนเป็น ๆ ลงไปในนั้น ด้วยเหตุนี้จึงเรียกว่าสังคมาต

ต่อจากสมัยราชวงศ์ซางมาถึง **ราชวงศ์ฉิว** ตะวันตก ซึ่งบางท่านก็ถือว่าเป็นชนชาติป่าเถื่อน บางท่านก็ถือว่าเป็นชนชาติจีน จะเห็นได้ว่าต่อไปโดยมากพวกชาติต่าง ๆ ที่มารุกรานจีนจะมาจากทิศตะวันตกทั้งสิ้นแล้วก็ค่อย ๆ แผ่ขยายไปทางทิศตะวันออก ราชวงศ์ฉิวก็ปรากฏว่าเดิมเป็นประเทศราชของราชวงศ์ซาง แล้วพอราชวงศ์ซางเสื่อมถอยลงเขาก็เข้าครอบครอง

ผมอยากอธิบายถึงความเชื่อของจีนสักนิดหนึ่ง ก็ว่าทางภาคเหนือของจีนดินแถบเป็นภาษาฝรั่งเศสเรียกว่า loess คือ เป็นผงคลไทรายที่พัดผ่านกันมานาน ๆ เข่นแล้วก็เป็ดินสีเหลืองซึ่งทำการเพาะปลูกได้ แต่ว่าการเพาะปลูกก็หมายความว่าต้องมีฝ่นอุดสมสมบูรณ์จึงจะทำได้ ถ้าเมื่อเมื่อไรเกิดมีการแห้งแล้งขึ้นลมก็เกิดคุดออก หรือถ้าเมื่อมีฝ่นมากไปก็เกิดน้ำท่วมมีคนตาย ด้วยเหตุนี้จีนจึงเหมือนอินเดีย คือเชื่อในเทพยดาฟ้าดิน ทำให้เขามีความเชื่อในเทพดาที่เป็นคู่ซึ่งจะเห็นเป็นศูรย์อย่างที่เขาใช้ในปัจจุบัน เป็นรูปคล้ายปลา ๒ ตัวหันหลังชนกัน เขาเรียกว่า **หยินกับหยาง** ก็ว่า **ผู้หญิงกับผู้ชาย ความมืดกับความสว่าง ฟ้ากับดิน นกกับปลา** ก็ของที่เป็นคู่กัน

เพราะฉะนั้นเขาจึงมีการบูชาเทพดาฟ้าดิน

แต่เขามีกฎจำกัดที่เชื่อถือกันมาว่าเฉพาะแต่จักรพรรดิเท่านั้นที่จะทำพิธีบูชาเทพดา

ฟ้าดินได้ พวกเจ้านายอื่น ๆ หรือผู้ปกครองคนอื่น ๆ อาจจะบูชาเทพดาเกี่ยวกับเมล็ดข้าว เกี่ยวกับน้ำได้ แต่บูชาเทพดาฟ้าดินไม่ได้

ฉะนั้นเขาจึงถือว่ากษัตริย์องค์ไหนที่ประพฤติตนถูกต้องตามทำนองคลองธรรมก็หมายความว่า ฝ่นฟ้าก็จะตกต้องตามฤดูกาล ประเทศก็อยู่เย็นเป็นสุข

ถ้าถือว่ากษัตริย์องค์ไหนทำอะไรไม่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม ฝ่นฟ้าก็จะแห้งแล้งไม่ตกต้องตามฤดูกาลทำให้ประชาชนลำบาก เมื่อนั้นแหละเป็นโอกาสที่คนอื่นจะขึ้นครองราชสมบัติแทน ก็อาจจะเปลี่ยนราชวงศ์ใหม่ได้เพราะเขาถือว่าการที่ฝ่นฟ้าไม่ตกต้องตามฤดูกาลเป็นเพราะพระเจ้าแผ่นดินประพฤติพระองค์ไม่ดี คือไปเกี่ยวข้องกับจริยธรรมของพระเจ้าแผ่นดิน

เพราะฉะนั้นราชวงศ์ฉิวเมื่อขึ้นครองราชย์ก็หาว่ากษัตริย์ราชวงศ์ซางประพฤติพระองค์โหดร้ายไม่เป็นธรรมด้วยเหตุนี้ราชวงศ์ฉิวจึงขึ้นครอง

แล้วต่อมาถึง สมัยฤดูใบไม้ผลิและฤดูใบไม้ร่วง ที่จริงเรียกตามจดหมายเหตุจีนว่าฤดูใบไม้ผลิและฤดูใบไม้ร่วง แต่ความจริงเรียกว่า **ราชวงศ์ฉิวตะวันออก** คือย้ายราชธานีไปอยู่ทางทิศตะวันออก ขงจื้อเกิดในสมัยฤดูใบไม้ผลิและใบไม้ร่วง

ฤดูใบไม้ผลิและฤดูใบไม้ร่วงนั้นเป็นฤดูที่จีนเกิดจลาจล ขงจื้อเกิดในสมัยนี้ ขงจื้อก็พยายามสอนปรัชญาว่าประเทศควรจะไปสู่สมบูรณาญาสิทธิราชย์จะดีกว่าหรือตอนต้นเพราะตอนนั้นขงจื้อเห็นว่ามีความสมบูรณ์พูนสุข คือเมื่อราชวงศ์ฉิวยกทัพมาตีราชวงศ์ซางมีขุนนางหลายคนในกองทัพ เพราะฉะนั้นพอแย่งราชสมบัติได้แล้วก็แบ่งที่ที่ขุนนางไปปกครอง เพราะฉะนั้นสมัยราชวงศ์ฉิว บางทีก็เรียกว่า **สมัยประเทศราช** หรือ **Feudal Period** เพราะว่าแผ่นดินจีนแทนที่จะมีพระเจ้าแผ่นดินองค์เดียวปกครอง จะแบ่งเป็นแคว้นเล็กแคว้นน้อยคือให้พวกแม่ทัพนายพลและขุนนางไปปกครอง ขงจื้อเพื่อจะแก้ไขเรื่องที่ว่าลำบากในสมัยของตนก็พยายามตั้งสอนให้กลับสู่สมัยประเทศราชเพราะเห็นว่าวิธีบริบูรณ์

กำแพงเมืองจีน

ซึ่งเข้าใจกันว่าสร้างขึ้นในสมัยจักรพรรดิฉินซี

และในขณะที่เดียวกันสมัยของจักรพรรดิฉินซีก็พยายามสังหารให้บุตรกับคือบิดามารดา พวกเขาผลนายพลก็ขอให้กับคือพระเจ้า พระราชาต้องนับถือพระจักรพรรดิ คือประเทศจีนนี้ใครมีพื้นดินใหญ่หน่อก็คงตั้งตนเป็นพระราชาได้ แต่พระราชาต้องอยู่ใต้พระจักรพรรดิซึ่งมีเพียงองค์เดียว ซึ่งจัดที่แนะนำแบบนี้

ในสมัยของฉินซีก็มีลัทธิอีกสี่ที่เริ่มเกิดขึ้นในสมัยของฉินซีนั่นคือลัทธิเต๋า ลัทธิขงจื๊อ ลัทธิขงจื๊อ และลัทธิเต๋า ลัทธิขงจื๊อเห็นว่าบ้านเมืองยุ่งเหยิงและวิเศษได้ก็ออกไปเข้าไปถึงกับขงจื๊อ สอนให้อยู่ในทิวเขาถ้ำนาไม้ ไปบ่นเพื่อสมาธิเป็นภคหรือสอนให้ปลื้มใจออกจากความยุ่งเหยิง สุดที่ขงจื๊อ ลัทธิเต๋าก็ไปเกี่ยวข้องกับเวทมนต์คาถา ดุริยเลขต่าง ๆ เพราะมุ่งสอนให้คนเข้าไปบ่นเพื่อสมาธิอยู่ตามป่าตามเขา ในสมัยนั้นก็มีลัทธิต่าง ๆ หลายลัทธิ สมัยนี้เขาเรียกว่าเป็น **สมัยสกุลปรัชญาร้อยสกุล** ที่สำคัญมีลัทธิขงจื๊อและลัทธิเต๋า แต่พุทธศาสนายังไม่แพร่เข้ามาในจีนในตอนนี่

ต่อมาถึง **สมัยสังคัมภีร์ดินนา** เรียกตามที่ระบอบทอมมิวนิสตีเรียกในปัจจุบัน คือ **สมัยเลียดก๊ก** ไทยเราเรียกเลียดก๊ก ภาษาอังกฤษเรียก **Warring States** สมัยนี้แบ่งเป็นแคว้นเล็กแคว้นน้อย แต่ศิลปะไม่เสื่อมกลับ

เจริญยิ่งขึ้น เพราะแต่ละแคว้นพยายามแข่งขันกัน จริยธรรมลดน้อยลงมาก เกิดมีสกุลปรัชญาต่าง ๆ ที่ทำตามลัทธิขงจื๊อก็มี เต๋าที่มี ก็ให้ความรู้สึกจะแก่ไขความยุ่งเหยิงได้ไม่ใช่แต่ว่าจะรักครอบครัวและพ่อแม่ของตัวเท่านั้น แต่พยายามแผ่ความรักไปให้รอบโลก บ้านเมืองจึงจะยุ่งเหยิง เพราะ จะมีสมัยเลียดก๊กนั้นก็เพราะสมัยที่ยิ่งหยิ่งมาก ถ้าแคว้นที่ซบอานหงสาวดารจีนก็จะเห็นว่าดีว่าสนุกและมีของวิเศษเต็มไปหมด เพราะแต่ละแคว้นต่างก็รบพุ่งกัน

ในหลายสมัยเลียดก๊กเรามาถึง **สมัยราชวงศ์ฉิน** พระเจ้แผ่นดินที่สำคัญคือ **พระเจ้าฉินซีฮ่องเต้** คำว่าฮ่องเต้มาจากคำว่า **ฮวงตี้** คำว่าตี้เป็นชื่อเรียกพระเจ้าเป็นเจ้าและเหวด กทหริย์ก่อน ๆ 'ไม่ทงใช่' แต่เราชาวฉิน คือตอนนั้นแบ่งเป็นแคว้นเล็ก แคว้นน้อยมาก แล้วก็แคว้นจีนเป็นแคว้นที่มีอำนาจมาก โหดร้ายมาก น่าอะไรต่ออะไรมาก เพราะฉะนั้นรวบรวมประเทศจีนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ฉินซีฮ่องเต้เป็นกษัตริย์กึ่งที่แรกคือพระจักรพรรดิองค์แรกของประเทศจีนที่รวบรวมประเทศจีนไว้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน อาจจะเคยได้ยินว่าพระเจ้าฉินซีฮ่องเต้ทรงสร้างกำแพงเมืองจีน ความจริงไม่จริง คือ **กำแพงเมืองจีนมีมา**

ก่อนสมัยพระเจ้าฉินซีฮ่องเต้แล้ว ตั้งแต่สมัยเลียดก๊กแต่ละแคว้นพยายามสร้างกำแพงเพื่อป้องกันข้าศึกจากทางภาคเหนือคือในแถบทุ่งหญ้าไม่ให้บุกรุกเข้ามา ฉินซีฮ่องเต้เป็นแต่เพียงผู้พยายามสร้างกำแพงเมืองจีนเหล่านี้ให้ติดต่อกัน อันนี้เป็นภาระกระทำของฉินซีฮ่องเต้ แต่พระองค์ไม่ใช่ผู้สร้างกำแพงทั้งหมด แต่ว่าเชื่อมมาจากแคว้นต่าง ๆ ให้เข้าต่อกัน อย่างไรก็ดีพระเจ้าฉินซีฮ่องเต้ได้ทรงกระทำถึงสามอย่างซึ่งเป็นประโยชน์แก่ประเทศจีนจนปัจจุบัน คือ

๑. **เรื่องตัวอักษรจีน บังคับให้ทุกแคว้นใช้ตัวอักษรจีนแบบเดียวกัน** ซึ่งเป็นประโยชน์ยิ่งขึ้นมาจนปัจจุบันนี้ คือทำให้ประเทศจีนมีวัฒนธรรมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ฉินซีฮ่องเต้บังคับให้ทุกแคว้นใช้อักษรจีนแบบเดียวกัน ซึ่งเมื่อก่อนแต่ละแคว้นก็มีอักษรของตนเอง

๒. **บังคับทุกแคว้นให้ใช้มาตราชั่งตวงวัดอันเดียวกัน** ซึ่งก็เป็นประโยชน์ เพราะการค้าขายทุกอย่างจะเหมือนกันหมดทั้งมาตรา ชั่ง ตวง วัด

๓. บังคับให้เกวียนทุกเล่มใช้ขนาดเดียวกัน ข้อนี้เขาบอกว่ามันเป็นประโยชน์เพราะทางภาคเหนือของประเทศจีนพื้นดินเป็นคล้าย ๆ ทราย เวลาเกวียนแล่นจะเป็นร่องเดียวกันตลอดไป ถ้าเกวียนคนละขนาดจะใช้ร่องนั้นไม่ได้ ต้องมาเปลี่ยนความกว้างของแอกเกวียน แต่ว่าจีนซึ่งฮ่องเต้บังคับให้ใช้แอกขนาดเดียวกัน เมื่อเป็นขนาดเดียวกัน เกวียนก็ใช้ได้ทุกแห่งในประเทศจีน

นี่เป็นสามข้อที่จีนฮ่องเต้เป็นผู้สั่ง และเป็นประโยชน์แก่วัฒนธรรมจีนจนปัจจุบัน

สิ่งที่จีนฮ่องเต้กระทำซึ่งได้รับการคิดเห็นมากก็คือ **การเผาหนังสือ** โดยเฉพาะหนังสือลัทธิขงจื๊อหรือขงจื๊อ เพราะขงจื๊อเป็นผู้สนับสนุนให้มีการปกครองตามระบบประเทศราช แต่ว่าจีนฮ่องเต้ทำลายแคว้นต่าง ๆ หมดทำลายประเทศราชหมด เพราะฉะนั้นแสนบดีของจีนฮ่องเต้ชื่อ **หลี่ซือ** ก็เลยสนับสนุนให้มีการเผาหนังสือ ซึ่งจีนฮ่องเต้ก็ยอม ก็ออกกฎหมายเลยว่าหนังสือเกี่ยวกับปรัชญาต่าง ๆ ให้เอาเผาเผาให้หมดเว้นปรัชญากฎหมายซึ่งเป็นลัทธิที่จีนฮ่องเต้สนับสนุนและหลี่ซือก็อยู่ในสกุลนั้นทำให้ไม่โดนเผา อย่างอื่นเผาหมด

แต่ปรากฏว่าจีนฮ่องเต้ก็ทำไม่สำเร็จ เพราะลัทธิขงจื๊อคอนันันก็มีคนนับถือมากบางคนก็เอาไปซ่อนไว้ในถ้ำแห่งบ้านร้าง ซึ่งคอนหลังก็ได้มีการค้นพบกัน ที่เล่ามาก็เพราะอยากเล่าเร้าดีให้ฟัง เพราะวันหนึ่งอาจจะมีคนนำไปทักทายนครหรืออาจจะทำไปแล้วก็ไม่ทราบ คือจีนฮ่องเต้มีผู้ร้ายมากเมื่อเป็นฮ่องเต้แล้วทำตัวเหมือนเทวดา จะไปไหนก็ไม่ให้ใครรู้เพราะกลัวคนมาฆ่า เวลาอยู่ในพระราชวังก็เหมือนกัน มีเมืองเซียนหยางใกล้ ๆ เมืองซีอานปัจจุบันเป็นราชธานี จะเสด็จไปไหนก็แล้วแต่มีพวกชนที่รู้จักกันไม่ก็คนว่าเสด็จไปไหน

ที่ครั้งหนึ่งยกทัพไปทางทิศตะวันออกเกิดไปสิ้นพระชนม์ จีนฮ่องเต้มีลูกชายซึ่งตั้งให้เป็นไทจื่อหรือรัชทายาท แต่ลูกชายไม่เห็นด้วยกับการปกครองของพ่อโดยเฉพาะการเผาหนังสือ พ่อก็สั่งให้ไปครองที่ตำแหน่งหนึ่งไปรักษาป้องกันพวก **ฮวงบู** คือพวกที่ท่องเที่ยวไปตามทุ่งหญ้าเป็นพวกคนป่าเถื่อน ให้ไป

ป้องกันเอาไว้ **หลี่ซือ** ซึ่งเป็นเสนาบดีกับขันทีคนสำคัญคิดว่าไม่ให้ใครรู้ว่าจีนฮ่องเต้ตาย นำพระศพกลับมาเมืองหลวง ตอนนั้นอากาศร้อนศพก็ซกจะส่งกลิ่นออกมา พอสิ้นพระชนม์แล้วก็เอาใส่เกวียนแล้วก็กลับมาเมืองหลวงตามตำนานบอกว่าเอาปลาเต็มมาหนึ่งเล่มเกวียนแล่นตามหลังศพมา คือทหารได้กลิ่นจะได้คิดว่า เป็นปลาเต็มไม่ใช่กลิ่นศพของจีนฮ่องเต้เสร็จแล้วขันทีกับเสนาบดีปลอมหนึ่งสือลึบไปถึงลูกคนโตของจีนฮ่องเต้กับแม่ทัพให้ฆ่าตัวตาย สองคนก็ไม่มี ลูกก็ไม่รู้ว่าพ่อตายแล้วก็เลยฆ่าตัวตายทั้งสองคน เสนาบดีกับขันทีก็เลยตั้งลูกคนที่สองซึ่งหัวอ่อนมาขึ้นเป็นพระเจ้าแผ่นดิน การที่ลูกคนที่สองขึ้นมาเป็นพระเจ้าแผ่นดิน ขันทีก็มีอำนาจ แล้วลงท้ายก็ฆ่าหลี่ซือคือเสนาบดี แล้วตัวเองก็มีอำนาจอยู่คนเดียว แต่ลงท้ายก็หมดอำนาจ หมายความว่าโดนนายพลต่าง ๆ ครอบงำเพราะว่าไม่ชอบ ลูกคนที่สองอ่อนแอก็เลยหมดอำนาจไป

เพราะฉะนั้นจึงเห็นได้ว่าราชวงศ์จิ้นมีอำนาจอยู่เพียง ๑๔ ปีเท่านั้น ก็เป็นระยะที่จีนฮ่องเต้ขึ้นเป็นพระจักรพรรดิเท่านั้น พอถึงลูกอำนาจก็หมด

ต่อมาเราก็มาถึง**ราชวงศ์ฮั่น** ซึ่งตั้งอยู่ทางตะวันตกอีก แล้วถึงได้ย้ายมาอยู่ที่ภาคตะวันออก ราชวงศ์ฮั่นเริ่มต้นด้วย**เล่าปี่**หรือ**เหลียววี่ง** เป็นต้นตระกูลของ**เล่าปี่** ซึ่งรู้จักกันดี เล่าปี่หรือเหลียววี่งเดิมสกุลเป็นชาวนา แต่ต่อมาได้ตีเป็นขุนพลมีความฉลาด มีภพพลเป็นบารมีมากแล้วก็ยกทัพข้ามเมดิเตอร์เรเนียนทำลายราชวงศ์จิ้นได้ เล่าปี่ฉลาดมากแต่พยายามผสมผสานลัทธิขงจื๊อเข้ากับการปกครองของตน ผมได้เรียนแล้วว่าขงจื๊อนิยมระบบประเทศราช เล่าปี่ก็รู้ในทางที่จะปกครองประเทศให้ราบคาบ ระบบประเทศราชนั้นใช้ไม่ได้แล้ว แต่ว่าจะทำยังไง จึงแบ่งที่ให้กับแม่ทัพนายกองเหมือนเป็นประเทศราชเหมือนกัน แต่ออกคำสั่งเลยว่า ในสมัยของตนคนที่จะตั้งตัวเป็นพระเจ้าแผ่นดินคือเป็น**King** ได้จะต้องเป็นคนในเชื้อพระวงศ์ ขุนนางจะตั้งตัวเป็นพระเจ้าแผ่นดินไม่ได้แล้วในขณะที่พยายามสับข้ายเรื่อย ๆ เอาคนโน้นไว้ที่นี้ เอาคนนี้ไว้ที่แคว้นโน้น ไม่ให้ใครอยู่ที่ไหนนาน เป็นการจำกัดอำนาจ เพื่อไม่ให้ขุนนางมีอำนาจจนเกินไป เล่าปี่ใช้ชีวิตคล้าย ๆ กับว่านับถือ

ลัทธิขงจื๊อแต่นำมาเพื่อไม่ให้ขุนนางมีอำนาจขึ้นได้

มีอีกเรื่องหนึ่งในสมัยราชวงศ์ฮั่นในสมัยนี้ราชวงศ์ก็เจริญขึ้น แล้วก็เมื่อก่อนการรบพุ่งของทหารจีนจะใช้ธนูม้า ตอนนั้นไม่ใช่แล้วคือใช้ทหารม้าแทน ธนูม้าไม่ใช่ เพราะทหารมักต้องเคลื่อนกว่าในการรบพุ่ง เอาอย่างพวกชนชาติป่าเถื่อนที่อยู่ทางทิศเหนือ เพราะอยู่บนทุ่งราบก็ขี่ม้าเก่ง จึงเปลี่ยนจากการใช้ธนูม้า เมื่อก่อนตัวนางจะขึ้นรถแล้วก็มีคนยืนอยู่สองข้างมีสารตีขับรด ไม่ต้องเคลื่อนเพราะฉะนั้นเลยเปลี่ยนมาใช้ทหารม้าเป็นเกณฑ์

นอกจากนั้นยังมีของสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้ราชวงศ์ฮั่นถูกทำลาย คือ**จิ้นมีความเชื่อถือว่าคนในสกุลเดียวกันไม่ควรจะแต่งงานกัน เมื่อเป็นเช่นนี้พระเจ้าแผ่นดินจีนจึงแต่งงานกับคนแซ่เดียวกันไม่ได้ ต้องไปแต่งงานกับคนแซ่อื่น** เมื่อเอาคนแซ่อื่นมาเป็นสองเฮาหรือเป็นพระราชินี สองเฮาก็พยายามเอาบุคคลที่เป็นญาติของตนเข้ามาทำงานในราชสำนักในตำแหน่งต่าง ๆ ซึ่งทำให้เกิดการยุ่งยาก โดยเฉพาะเมื่อพระเจ้าแผ่นดินสืบพระชนม์ มีลูกยังเล็ก ๆ สองเฮาก็ขึ้นเป็นผู้สำเร็จราชการ และเอาพรรคพวกของตนขึ้นมาเป็นอำนาจหมด ซึ่งก็เกิดการคอร์รัปชัน หมายความว่าพวกขุนนางใครจะไปกินตำแหน่งไหนอะไรก็ต้องเอาเงินมาติดสินบนถึงจะเข้าไป ไปแล้วก็ต้องส่งเงินมาให้อีก มิฉะนั้นจะเปลี่ยนย้ายตำแหน่งแบบที่เริ่มเกิดขึ้นคือมีการแข่งขันระหว่างราชวงศ์กับญาติพี่น้องของแม่เหล็ก พระเจ้าแผ่นดินจะทำอย่างไร พระเจ้าแผ่นดินก็ต้องอาศัยคน เมื่ออาศัยขุนนางไม่ได้ จึงอาศัยคนเวดล้อมคือพวกขันที

เพราะเหตุนี้ที่ทำให้ขันทีเริ่มมีอำนาจแข่งกับพวกพี่น้องของพระราชินี

พระเจ้าแผ่นดินราชวงศ์ฮั่นบางองค์กระทำถึงขนาดตั้งลูกคนไหนเป็นรัชทายาทแล้วเอาแม่ไปฆ่าเสีย คือเพื่อไม่ให้พี่น้องของแม่มีอำนาจ อันนี้ก็ก็เป็นลักษณะของราชวงศ์ฮั่นแต่ถึงอย่างนั้นก็ยังไม่วาย

พระเจ้าแผ่นดินคนที่สำคัญในสมัยตะวันตกก็คือ **ฮันวุตี** ภาษาอังกฤษใช้คำว่า **Wu** เลย ๆ ฮันวุตีมีอำนาจมาก ได้แต่อำนาจไปนอกกำแพงเมืองไปในทางทิศเหนือ ตีดิน

แดนทิศเหนือแล้วก็แผ่อำนาจ คือในสมัยนี้เริ่มมีสินค้าไปทางภาคกลางของทวีปเอเชีย เรียกว่า Silk Trade Route คือทางเดินแห่งสินค้าไหม คือจีนทอผ้าไหมมานานแล้ว อาณาจักรโรมันก็ต้องการ เพราะฉะนั้นสินค้าจะผ่านภาคกลาง ทวีปเอเชียไปทางบก ราชวงศ์ฮั่นก็คุมเส้นทางสายนี้เป็นการค้าขาย อันวุฒิ่ ก็มีอำนาจมาก ในปลายสมัยฮั่นตะวันตกนั้น ญาติของพระราชินีมีอำนาจมากคือวังหมิงเป็นขุนนางเก่าซึ่งเราเรียกว่า อองมิง เข้าแย่งราชสมบัติได้ เขาเป็นญาติของพระราชินีหรือสองเฮา แต่ต่อมาราชสมบัติก็กลับมาอยู่กับราชวงศ์ฮั่นอีก แล้วก็ย้ายเมืองหลวงไปอยู่ที่เมืองโลยทางทิศตะวันออก

ในสมัยฮั่นตะวันออกพุทธศาสนาเริ่มแพร่เข้ามาในประเทศจีน คือมีเรื่องว่าพระเจ้าแผ่นดินจีนองค์หนึ่งชื่อ อันหมิงตี้ วันดีคืนดีเกิดฝันไปว่า มีเทวดาอยู่ในทิศตะวันตก จึงส่งขุนนางไปสืบดูว่าเทวดาที่อยู่ทางทิศตะวันตกและมีอำนาจมากคือใคร

ขุนนางก็เดินทางไปทางทิศตะวันตก แล้วก็นำพุทธศาสนากลับมา แต่เป็นพุทธศาสนา ลัทธิมหายาน ซึ่งนับถือพระพุทธเจ้าหลายพระองค์ แต่ก็นับถือพระโพธิสัตว์ด้วย ไม่ใช่ลัทธิเถรวาทอย่างที่เรานับถือ ก็ไปเอากลับมา

ในสมัยฮั่นตะวันออกพวกขันที้ก็มีอำนาจขึ้นทุกทีจนกระทั่งถึงสมัยสามก๊ก คงจำได้ว่าพระเจ้าแผ่นดินในเรื่องสามก๊กนั้น พระเจ้าแผ่นดินจีนสิ้นพระชนม์แล้วมีพระเจ้าแผ่นดินขึ้นครองราชย์เป็นเด็ก สองไทเฮาซึ่งเป็นแม่ที่ขึ้นสำเร็จราชการก็มีพี่ชายชื่อ โจอิน ในสมัยนั้นขันที้มีอำนาจมากเหลือเกิน สองไทเฮาก็อยากกำจัดอำนาจของขันที้ ก็เรียกโจอิน ซึ่งเป็นนายพลเข้ามา เรียกกองทัพเข้ามาอยู่ในเมือง แต่โจอินใจ ที่แรกเสนอขอให้ฆ่าขันที้ให้หมด สองไทเฮาไม่ยอม เมื่อไม่ยอมโจอินก็คิดว่าตัวเองมีกองทัพอยู่ในเมืองหลวงแล้วขันที้ก็ทำอะไรไม่ได้ทำอะไร

วันดีคืนดีขันที้ส่งจดหมายปลอมเรียกตัวโจอินเข้ามาเผ่าแล้วจับฆ่าเสีย

โจอินก็บอกว่าอย่างนั้น เพราะตอนนั้นกำลังเรียกกองทัพจากหัวเมืองเข้ามา ถ้าเผื่อนำแล้วจะเกิดเรื่องใหญ่ ขันที้ไม่เชื่อเพราะโดยมากพวกขันที้ไปอยู่แต่ในวัง มาจากชนชั้นต่ำ แล้วก็โดนตอนอย่างที่เราบอก มีลูกเมียไม่ได้มีความต้องการอยู่อย่างเดียว จะรวบรวมเอา

ทรัพย์สินสมบัติให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ คือขอให้ครอบครัวขันที้ให้ได้มาก นั่นคือขันที้ขันที้ไม่เชื่อจึงตัดหัวโจอิน แล้วก็เอาหัวไปเสียบประจานไว้บนกำแพงเมือง พอกองทัพทางเมืองเข้ามาก็โจมตีเมืองหลวงเลยกลายเป็นสมัยสามก๊ก

สมัยสามก๊ก นี้แบ่งเป็น ๓ แคว้น คือแคว้นวุยของ โจโจ แคว้นจูกอง เล่าปี่ แคว้นวุยของซุนกวน โจโจอยู่ทางทิศเหนือ เล่าปี่อยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ซุนกวนอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้เป็นสามก๊กด้วยกัน แต่ขัตติย์ราชวงศ์ฮั่นก็ยังเป็นหุ่นอยู่นั่นเอง ต่อมาต้องสละราชสมบัติให้โจผี ซึ่งเป็นลูกของโจโจ ปรากฏในประวัติศาสตร์จีนว่า โจผีเมื่อรับราชสมบัติจากขัตติย์ราชวงศ์ฮั่นแล้วทำพิธีเป็นครั้งแรก คือเมื่อก่อนมีการยกทัพมาแย่งราชสมบัติเฉย ๆ แต่โจผีทำพิธีกลางแจ้งมอบราชสมบัติ มีขุนนางมาดูการทำพิธีเป็นครั้งแรก แต่ก็ไม่ยอมไปได้นาน

ต่อมาถึงราชวงศ์จิ้น คือเซ่สุมา สุมาอี้เป็นนายทหารของโจโจ แต่ลูกชายสุมาอี้เก่งชื่อ สุมาเอี้ยน ได้ขึ้นเป็นพระเจ้าแผ่นดินจีนตะวันตก จินตะวันออกก็เป็นพวกเซ่สุมา ในสมัยราชวงศ์จิ้นตะวันออก ก็มีการไปสืบศาสนายังประเทศอินเดีย คือ หลวงจิ้นฟาเทียน เดินทางออกไปยังประเทศอินเดีย แล้วก็นำเอาคัมภีร์ภาษาสันสกฤตกลับมา แต่ไปทางบกกลับทางเรือ จากกลับเดินทางจากอินเดียไปลังกา ไปชวาแล้วถึงได้กลับมายังประเทศจีน

ฉะนั้น ในสมัยราชวงศ์จิ้น มีหลวงจิ้นที่เดินทางไปยังประเทศอินเดีย เป็นองค์แรกที่มิชชั่นเสีย ชื่อว่าหลวงจิ้นฟาเทียน เพราะพวกจีนชอบเขียนจดหมายเหตุการ เดินทาง หลวงจิ้นฟาเทียนกลับมาทีละมาเขียนขึ้น ทำให้พุทธศาสนารุ่งเรืองขึ้น

ต่อมาราชวงศ์จิ้นอยู่ไม่ได้นาน ประเทศจีนกลับแบ่งเป็นราชวงศ์ทางภาคใต้และภาคเหนือ ซึ่งเรียกว่า สมัย ๖ ราชวงศ์ คือว่าประเทศจีนเป็นจลาจล สมัย ๖ ราชวงศ์นั้นราชวงศ์อื่นไม่ค่อยสำคัญ ทางภาคใต้มีราชวงศ์ซง ฉี เหลียง และเจิน ราชวงศ์ที่สำคัญทางภาคเหนือคือ ราชวงศ์วุยก๊กเหนือ พวกนี้เป็นชนชาติป่าเถื่อน ราชวงศ์วุยเป็นพวกคาว

มาสร้างถ้าที่พระสงฆ์อยู่ในภูเขาเพราะนับถือพุทธศาสนา ถ้าเราไปเมืองจีนพวกถ้ำขุนกาง และถ้ำคูนฮวงก็เริ่มสร้างในสมัยราชวงศ์วุย ตอนนั้นพุทธศาสนารุ่งเรืองมาก ทางภาคใต้ตั้งแต่แม่น้ำแยงซีถึงลงมากก็เริ่มเจริญขึ้น คือได้รับอารยธรรมจีนแต่ยังไม่มากนัก หลังสมัย ๖ ราชวงศ์ ก็มาถึงสมัยราชวงศ์ซุ่ยหรือซุย เกิดมีคนสำคัญขึ้นเป็นนายพลชื่อ ยังเจียน สามารถรวบรวมประเทศจีนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ แต่มีอำนาจเฉพาะสมัยของตนเท่านั้นพอมานถึงลูกก็หมดอำนาจ

ต่อมาถึงสมัยราชวงศ์ถัง ราชวงศ์ถังนี้เป็นราชวงศ์ที่สำคัญของจีน ทำให้ประเทศจีนรุ่งเรืองมาก เพราะฉะนั้นก็ขอเล่าเรื่องราวหรือเกร็ดให้ฟัง แต่น่าเสียดายที่ยังไม่มีใครเอาไปทำภาพยนตร์ก็ถึงภายใน ต่อมาอาจมีคนทำกระมัง (ตอนนี้มีแล้ว)

ราชวงศ์ถังมีคนสำคัญ จีนเรียกว่า หลีซิมินคือพระเจ้าถังไทจงฮ่องเต้ เป็นกษัตริย์องค์ที่ ๒ ของจีนในราชวงศ์ถัง เป็นผู้ที่วางระเบียบการปกครองอย่างดียิ่ง พระองค์ครองราชย์ราว ๒๖ ปี แต่แม้ว่าพระองค์จะสิ้นพระชนม์ไปแล้ว ประเทศจีนก็สงบไม่มีเหตุกบฏไปตั้ง ๑๐๐ กว่าปีด้วยอำนาจบารมีของพระเจ้าถังไทจงฮ่องเต้หรือหลีซิมิน ปรากฏว่าพระเจ้าถังซำจงก็ได้เดินทางไปสืบศาสนาในประเทศอินเดียในรัชกาลนี้ ตอนนี้มีเรื่องเกี่ยวกับบูเช็กเทียน เป็นเกร็ด ตอนนี้อาจจะเล่าให้ฟัง

บูเช็กเทียน อยู่ในสกุลวุ มาเป็นสนมของพระเจ้าถังไทจงฮ่องเต้ ตั้งแต่อายุ ๑๒ ปี มีเรื่องเล่าว่าตั้งแต่แม่ก็เป็นสนมตัวโปรดตั้งแต่เด็ก ๆ พระเจ้าถังไทจงฮ่องเต้สิ้นพระชนม์เมื่ออายุ ๔๘ รัชทายาทมาเยี่ยมพ่ออาจจะมาเล่นหูเล่นตากับสนมตัวโปรด คือ บูเช็กเทียน พอพระเจ้าถังไทจงสิ้นพระชนม์ตามธรรมเนียมจีนสนมทั้งหมดต้องไปบวชชี บวชแล้วสึกไม่ได้ แต่บูเช็กเทียนนี่เคยเล่นหูเล่นตากับพระเจ้าถังไทจงมาแต่ก่อน ก็ปรากฏว่าพระเจ้าถังไทจงให้สึกออกมาเป็นสนม แล้วต่อมาก็เลื่อนตำแหน่งเป็นมเหสี พระเจ้าถังไทจงเป็นคนอ่อนแอ เพราะฉะนั้นบูเช็กเทียนก็ว่าราชการหมด ทำหมดทุกอย่าง บูเช็กเทียนความประพฤติส่วนตัวไม่ค่อยดี มีกบฏแว่กวีมีอะไรต่ออะไรมากมาย แต่ถ้าหลานหรือลูกมาว่าแกไม่ได้ก็เก็บฆ่าหมด ต่อมาเมื่อลูกแกขึ้นครองราชย์ ก็ออกปลุกสาว

ที่ถูกนำมาทำดวงซุ้ยใหม่ตกแต่งให้หรูหรากว่าเก่ามี ๒ แห่ง เป็นเจ้าหญิง (เป็นหลานย่าคนหนึ่ง) อีกคนหนึ่งเป็นลูก เจ้าหญิงที่เป็นหลานย่านี้โดนฆ่าเมื่ออายุเพียง ๑๖ ปี เพราะนิทานว่าร้ายย่า ย่าเลยจับฆ่าเสีย

เมื่อผมไปประเทศจีนเขาจัดให้ไปดูดวงซุ้ย ที่สร้างขึ้นใหม่ จึงถามผู้นำชมเขาว่าหลานสาวตายอย่างไร โคนฆ่าไข่มุข ผู้นำชมถามล่ามที่เป็นจีนว่าไปบอกเขาทำไมว่าตายอย่างไร แล้วผู้นำชมก็อธิบายว่าออกลูกตาย ตามที่จารึกที่หลังบอกว่าออกลูกตาย แต่ความจริงโดนฆ่าฆ่าตาย คนจีนที่พวกเราไปจึงบอกว่าอย่าเป็นห่วงเลยคนนี้เขาประวัติดิศาสตร์จนหมดแล้ว ไม่ต้องไปห่วงเขาหรอก คืออย่าจับไปฆ่า ลูกชายคนที่สองแก่ส่งไปเป็นไพร่แล้วที่มณฑลเสฉวนก็ไปตายเหมือนกัน บุเช็กเทียนว่าราชการแทนสาวมีเมื่อสาวมียังอยู่ พอสาวมีตายลูกชายขึ้นครองแทน ลูกชายคนแรกอ่อนแอ แก่กว่าราชการแทนอีก ด้วยบุญญาของพระเจ้าถังไท่จงที่ทำเอาไว้อือหลี่ซิมิน ปรากฏว่าบุเช็กเทียนไม่เคยพูดเลยว่าจะเอาญาติของตัวมาทำงาน เอาแต่ขุนนางที่มีความสามารถ เพราะจะกันพวกขุนนางต่างก๊วยฮวน ประเทศจีนสงบศึก แล้วบุเช็กเทียนก็ไม่เคยคิดที่จะเอาวงศ์ตระกูลของตัวเองมาเป็นพระมหากษัตริย์เพราะว่าขุนนางต่าง ๆ พากันคัดค้าน

ฉะนั้นประเทศจีนสมัยราชวงศ์ถังจึงสงบศึกมีความสุขทั้งในสมัยพระเจ้าถังไท่จงองค์เต๋และสมัยบุเช็กเทียน ปรากฏว่าบุเช็กเทียนมาเริ่มถูกปลดอำนาจเมื่ออายุ ๘๑ ปี มีการร้องเรียนให้ปลดอำนาจและมอบอำนาจให้กับพระเจ้าแผ่นดินที่มีสิทธิ์โดยชอบธรรมคือลูกของตนเอง แก่ก็มอบให้เมื่ออายุ ๘๑ ปี แล้วก็ตายในปีนั้น แต่แกมีอำนาจอยู่ ๕๐ ปีเต็ม

พอบุเช็กเทียนตาย ลูกชายที่เป็นพระเจ้าแผ่นดินมีชีวิตอยู่ตั้งนานแต่ไม่ได้ทำอะไรเลย ก็ขึ้นมีอำนาจแต่ก็เป็นคนอ่อนแอ แม้ก็เห็นว่าย่าอ่อนแอ แม้จึงว่าราชการแทน และลงทัณฑ์เสียคือ ฮองเฮาว่างยาศิ เพราะอยากมีอำนาจอย่างบุเช็กเทียนบ้าง แต่ว่าทำไม่สำเร็จ สุดท้ายก็มีการแย่งราชสมบัติกันอีก

พระเจ้าแผ่นดินในราชวงศ์ถังอีกองค์ที่มีชื่อเสียงก็คือ **มิงฮวง** (หลานย่าบุเช็กเทียน)

เป็นลูกของลูกชายคนที่สองของบุเช็กเทียน องค์นี้ครองราชย์นาน ทำให้ราชวงศ์ถังสงบมิงฮวงมีเรื่องกับนาง**ย้งกวยเฟ** ซึ่งจีนเอามาแต่งเป็นหนังสืออ่านเล่น เป็นโคลง เป็นกลอน ซึ่งใคร ๆ นิยมชมชอบมาก คือเรื่องนางย้งกวยเฟ ปรากฏว่าเมื่อก่อนมิงฮวงมีอายุ ๖๐ ปีกว่าเกิดไปติดใจเมียของลูกชาย คือนางย้งกวยเฟ ไม่รู้จะทำอย่างไรเกิดไปติดใจเมียของลูกชายจึงบังคับให้ลูกชายหย่า หากคนอื่นให้แต่งงานแทนแล้วตัวก็ได้ นางย้งกวยเฟมาเป็นสาม นางย้งกวยเฟก็ครอบคลุมหมดคล้ายกับบุเช็กเทียน แล้วเอาพี่ชายของตัวเองมาเป็นสนาบดี ตอนนั้นมิงฮวงทหารต่างชาติอยู่คนหนึ่ง เป็นเชื้อชาติตาต้า ชื่อ**อันลูซาน** ปรากฏว่านางย้งกวยเฟโปรดปรานมาก แต่งตั้งเป็นลูกเลี้ยง แล้วก็มีคนบอกว่าอันลูซานที่ให้คุมทหารอย่างสำคัญจะคิดกบฏ ย้งกวยเฟไม่เชื่อ เพราะว่าอันลูซานฉลาด โคนกล่าวหาคราวแรกนี้ยังเตรียมตัวไม่พร้อม ก็เข้ามาในเมือง ร้องทรมองให้หาว่าโดนแกล้งอะไร ร้อยแปด ลูกใส่ความ นางย้งกวยเฟกับพระเจ้าแผ่นดินก็เชื่อ เลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้นอีก แล้วให้กลับไปครองอย่างเก่า

ต่อมาอีก ๓ ปี จึงคิดกบฏจริง ๆ ยกทัพมาตีเมืองหลวงคือ เมืองซังฮานหรือเซียงฮาน เป็เมืองหลวงของราชวงศ์ถัง มิงฮวงสู้ไม่ได้ เพราะไม่ได้เตรียมตัวจึงต้องถอยหนีไป ก็เอานางย้งกวยเฟไปด้วยกับเสนาบดีพี่ชาย ต่อมาปรากฏว่าเสนาบดีทหารไม่พอ ทหารจะคิดกบฏไปเห็นพี่ชายนางย้งกวยเฟอยู่กับทหารรับจ้างชิเบต ก็หาว่าจะยกแผ่นดินจีนให้กับชิเบตก็เลยจับฆ่าเสีย มิงฮวงก็กลัว ตอนนั้นอายุ ๘๐ กว่า ก็ขอร้องให้ทหารสงบ ทหารไม่ยอมบอกว่าต้องการศิระนางย้งกวยเฟ มิงฮวงไม่รู้จะทำอย่างไร วันลึกลับก็ให้ขันทีพานางย้งกวยเฟไปรัดคอตายในวัด นางย้งกวยเฟก็เลยตาย

มีคนถามว่านางย้งกวยเฟจะสวยขนาดไหน ในสมัยราชวงศ์ถังชอบผู้หญิงอ้วนหน้ากลมเป็นพระจันทร์วันเพ็ญ เพราะฉะนั้นนางย้งกวยเฟก็จะมีลักษณะอย่างนั้น

สมัยราชวงศ์ถังได้มีการรบพุ่งบ้าง คือสมัยก่อน ๆ รบกับชนชาติป่าเถื่อนทางทิศเหนือ ราชวงศ์ถังได้รับกับชิเบต รบกับอาณาจักรน่านเจ้าซึ่งเมื่อก่อนเชื่อว่าเป็นไทยแต่เดี๋ยวนี้อันนี้เชื่อกันแล้วว่าเป็นไทย หลังสมัยมิงฮวงราชวงศ์ถังเสื่อมอำนาจลงเพราะกษัตริย์แต่ละ

องค์ไม่ได้ครองราชย์อยู่นาน ครองราชย์คนละ ๑๐ ปี ๕ ปี ๖ ปี เท่านั้น ต่อมาก็เสื่อมอำนาจถึง**สมัยห้าราชวงศ์** เป็นตอนที่อาณาจักรจีนแบ่งออกเป็นแคว้นเล็กแคว้นน้อยอีก สมัยห้าราชวงศ์นี้มีสิ่งสำคัญอยู่ ๒ อย่างที่เกิดขึ้นในสมัยนี้

ข้อแรก เริ่มเป็นของลำบากสำหรับประเทศจีนคือว่าพวกชนชาติป่าเถื่อนที่อยู่ทางภาคเหนือของประเทศจีนได้ยกดินแดนได้กำแพงใหญ่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือให้เป็นของชนชาติป่าเถื่อนอีกชนชาติหนึ่ง ก็หมายความว่าชนชาติป่าเถื่อนเริ่มเข้ามาตั้งหลักแหล่งอยู่ได้กำแพงเมืองจีนใกล้กับแม่น้ำฮวงโห เริ่มเป็นอันตรายต่อประเทศจีน

อีกข้อหนึ่ง ก็คือได้มีการตั้งเมืองไคเฟิงซึ่งอยู่ทางทิศเหนือของประเทศจีนขึ้นเป็นราชธานี เมืองไคเฟิงตั้งอยู่บนพื้นที่ราบ มีลำธารมีแม่น้ำ แต่ไม่มีภูเขา ไม่มีอะไรป้องกันเมืองจึงลำบาก ข้ำศึกมาโจมตีง่าย ราชวงศ์ซ้องหรือซ่ง ซึ่งมีก๊วยเจ๋งต่อมายังกรุงรักษาเมืองไคเฟิงเป็นราชธานีต่อไป ทำให้ราชวงศ์ซ้องต้องลำบากด้วย

อย่างไรก็ดี **ราชวงศ์ซ้อง** เมื่อขึ้นครองราชย์แล้วก็ได้รวบรวมประเทศจีนเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันแต่ราชธานีก็ยังคงอยู่ที่เมืองไคเฟิง

ต่อไปจะอธิบายถึงการขึ้นครองราชสมบัติของราชวงศ์ซ้องซึ่งผิดกับราชวงศ์อื่น ๆ ที่เป็นแม่ทัพยกทัพมาตีตั้งนั้น แต่ราชวงศ์ซ้องนี้ประหลาดที่สุด คือต้นปฐมกษัตริย์ของราชวงศ์ซ้องซึ่งไทยเราเรียกว่า **เตี้ยคังเอียน** ก็ปรากฏว่าเป็นนายทหารของราชวงศ์เล็ก ๆ แห่งหนึ่ง เผอิญกษัตริย์องค์นั้นสิ้นพระชนม์แล้วลูกชายก็ขึ้นเป็นพระเจ้าแผ่นดิน ลูกชายยังเด็กอยู่ก็ต้องให้ฮ่องไท่เสาะพระราชมารดาสำเร็จราชการแทน พวกทหารก็ไม่ชอบ มีชนชาติป่าเถื่อนบุกรุกเข้ามา ราชวงศ์นี้ก็ส่งกองทัพซึ่งมีเตี้ยคังเอียนเป็นแม่ทัพมีคนนิยมมากให้ไปต่อสู้กับยกทัพไป ไปรบอบถางคืนก็

วันลึกลับนี้ พวกแม่ทัพนายกองก็เข้ามาจีแล้วก็เอาสื่อคลุมสีเหลืองของพระเจ้าแผ่นดินมาสวมให้ คือขอให้เตี้ยคังเอียนขึ้นเป็นกษัตริย์เตี้ยคังเอียนก็บอกว่าไม่เอา ตนจะเป็นพระเจ้าแผ่นดินได้อย่างไร (สงสัยว่าคงจะเป็นคนดี) เตี้ยคังเอียนก็ถามว่าที่อยากให้เป็นพระเจ้าแผ่นดิน เพราะอยากได้ลาภยศหรือ พวกนั้น

กับบอกว่าไม่ต้องการ ต้องการให้บ้านเมืองอยู่เย็น
เป็นสุข เต็มคั่งเอียนก็ตอบตกลง แต่ต้องสัญญา
ว่าจะไม่ทำร้ายราชวงศ์เก๋า จะไม่ฆ่าขุนนาง
จะไม่ฆ่าประชากรราษฎร พอดตกลงก็ยกทัพมาตี
เมืองไคเฟิง

เมืองไคเฟิงก็ยอมอ่อนน้อม โดยดี
เพราะรู้ว่าจะไม่โดนทำอะไร เต็มคั่งเอียน
ก็ขึ้นเป็นกษัตริย์ แต่ว่าเต็มคั่งเอียนในพงสาวดาร
จินบอกว่าฉลาดกว่าที่แม่ทัพหมายกองคิด พอขึ้น
ครองแล้วก็คิดว่า วันดีคืนดีทหารที่ยกย่องตัว
อาจตั้งตัวเป็นกษัตริย์บ้าง

ต่อมาเขาก็เอทหารมาเลี้ยงให้เมาบอกว่า
เมื่อคืนนอนไม่หลับ นายทหารก็ถามว่าทำไม
ก็บอกว่า "ฉันนี่เป็นห่วง วันดีคืนดีพวก
แกลคนหนึ่งอยากขึ้นเป็นกษัตริย์แทนฉัน
ก็ได้อ" ทหารก็บอกว่าไม่เคยคิดเลย เต็มคั่ง
เอียนก็บอกว่าถ้าเผื่อมีใครไปยุยงหนุนให้แกลคิด
แกลก็อาจจะคิด ทหารก็สาบานว่าจะไม่คิดเด็ด
ขาด จะให้ทำอะไรก็ยอมทำตามทุกอย่าง

เต็มคั่งเอียนได้โอกาสจึงบอกว่า ชีวิต
ของคนเรามันสั้นมเป็นทำมาหาร ยังไม่รู้จะ
โดนฆ่าเมื่อไร พวกเราออกไปเป็นเจ้าเมือง
ปกครองตามเมืองต่าง ๆ ดีกว่า เพราะอย่าง
นั้นทหารก็เลยต้องยอมเพราะสาบานไว้แล้ว
เต็มคั่งเอียนก็เอาแม่ทัพที่สนับสนุนให้ตนเป็น
พระเจ้าแผ่นดินออกไปปกครองตามแคว้นต่างๆ
หมด เพราะฉะนั้นคนก็พลดกภัยมาได้คือว่า
ไปหาทหารอื่นที่ซื่อตรงจงรักภักดี

แต่ราชวงศ์ซ่งเป็นราชวงศ์ที่มีมนุษย
ธรรมมาก ไม่ชอบการรบพุ่ง อันนี้เป็นข้อเสีย
ฉะนั้นเลยไม่เคยขยายอาณาออกไปนอกกำแพง
ใหญ่ทางทิศเหนือ ในสมัยนี้ราชวงศ์ซ่งนับถือ
ลัทธิขงจื้อมาก ลัทธิขงจื้อเจริญรุ่งเรือง สมัย
ราชวงศ์ซ่งจะไม่ยอมแผ่ขยายอำนาจ ไม่ยอมสู้
กับใคร มีชนชาติป่าเถื่อนบุกรุกเข้ามาทางทิศ
เหนือ แทนที่จะสู้กลับไม่สู้ ขอสงบศึกจ่ายเงิน
ให้เขาประจำปีด้วย คือยอมเสียเงินให้ประจำปี
ขอให้สงบศึก ทำสัมพันธมิตรกันเท่านั้น เพราะ
ฉะนั้นเมื่อไม่ยอมสู้ ชนชาติต่าง ๆ ได้เปรียบ
จึงบุกรุกเข้ามาเรื่อย จนกระทั่งล้นท้ายราชวงศ์
กินก็ขึ้นครองทางภาคเหนือของประเทศ
ราชวงศ์ซ่งเอง ต้องอพยพลงมาจากใต้มาอยู่
ที่เมืองหงโจว ซึ่งมีชื่อว่าเมืองที่สวยที่สุด
แห่งหนึ่งของประเทศจีนในปัจจุบัน มาตั้งราช
ธานีอยู่ที่เมืองหงโจวแล้วราชวงศ์กินก็ครอง
ประเทศจีนภาคเหนือ

ต่อมาก็มียุคทองโกลมานานุกรก คือ
ราชวงศ์หยวนหรือหยวน ที่เห็นในเรื่อง
ฤทธิ์หมัดสะท้านบู๊ลิ้ม เจ้าชายอ้วนตู่เป็น
พวกมองโกล พวกมองโกลที่มากุกรกคือพวก
เจ็งกิสข่าน พวกมองโกลเป็นพวกดุร้ายที่สุด
หยวนชาติที่สุด ร้ายที่สุด สกปรกที่สุด ตามเรื่อง
ว่าไม่เคยอาบน้ำเลยตั้งแต่เกิดจนตาย แล้วก็อยู่
ทางภาคเหนือของประเทศจีน เชี่ยวชาญการขี่
ม้ามากดีเข้าไปถึงในยุโรปจนถึงเมืองเวียนนา
ในออสเตรีย ดีเข้ามาทางเมืองจีน พวกมองโกล
มีคิดว่าถ้าเผื่อเมืองไหนรบพุ่งแค้นแต่เมืองเดียว
จะต้องทำลายเมืองนั้นให้ราบคาบหมด ผู้ชาย
ผู้หญิง เด็ก ต้องฆ่าให้เกลี้ยง เพราะฉะนั้นเมือง
ต่าง ๆ ก็กลัว พอดสู้เข้าไคเอนอย่างนี้ก็ต้องยอม
แพ้ง่าย เพราะว่ายอมแพ้แล้วไม่โดนฆ่า อย่าง
น้อยก็ยั้งคงอยู่ได้ก็ปราบได้หมด เจ็งกิสข่าน
ก็บุกรุกเข้ามาในประเทศจีน พอเข้ามาเห็นเมือง
จีนมีการเพาะปลูกมากมาย เจ็งกิสข่านก็โมโห
ว่าเมืองจีนมีการเพาะปลูกมากมาย ฟุ้งงูญให้
ม้ากินก็ไม่มี ต้องทำลายให้หมด ม้าจะได้เหลือ
แต่ฟุ้งงูญ ม้าของเราจะได้กินหญ้าได้ ไม่งั้น
ม้าจะกินหญ้าที่ไหน เผอิญมีที่ปรึกษาอยู่คนหนึ่ง
ซึ่งเป็นคนต่างชาติเหมือนกันไม่ใช่คนจีน คนนี้
ฉลาดแล้วก็เลื่อมใสในวัฒนธรรมจีน พวกชน
ต่างชาติที่อพยพเข้ามาในเมืองจีนล้วนยอมรับ
วัฒนธรรมจีนทั้งนั้น คน ๆ นี้ก็แนะนำว่าอย่า
ไปทำลายเลยเมืองจีนเจริญ เก็บภาษีเอาดีกว่า
ดีกว่าไปฆ่าทิ้งเสียหมด ถ้าฆ่าทิ้งหมดแล้วไม่มี
ใครทำงานส่วย ๆ งาน ๆ ให้เรา เจ็งกิสข่านก็
ตอบตกลง

ตั้งแต่นั้นมาพวกมองโกลก็อยู่เดิมที่ฝ้า
ใหม่จีน ลาบก็ฝังเพชรฝังพลอยของจีนแล้วก็
ดีเข้ามาเรื่อย ๆ แต่เพิ่งเริ่มมีอำนาจในสมัย
กุบไลข่านซึ่งเป็นหลานของเจ็งกิสข่าน

กุบไลข่านตั้งเมืองปักกิ่งเป็นราช
ธานี อยู่ทางทิศเหนือของเมืองจีน แต่ว่า
ราชวงศ์หยวนหรือหยวนครองอยู่ราว ๕๐ ปี
เท่านั้น เพราะว่าดุร้ายเหลือเกิน พวกมองโกล
นี้พวกจีนไม่ชอบ เพราะนับถือพุทธศาสนาลัทธิ
ลามะจากทิเบต แต่ว่าพวกจีนเขานับถือคำสั่ง
สอนลัทธิขงจื้อ พวกมองโกลคือราชวงศ์หยวน
ที่เห็นก็คืออ้วนตู่เป็นเจ้าชายในราชวงศ์หยวนที่
เราเห็นภาพยนตร์กำลังภายในแล้วก็มีคนจีนที่
พยายามผู้อ่านจิ้นตลอดเวลาคือราชวงศ์
เหม็ง

ที่นี้ก็เข้าภาพยนตร์กำลังภายในได้แล้ว
คือฤทธิ์หมัดสะท้านบู๊ลิ้มภาคที่ ๒ มี
จูเหวียงจางเป็นพระเจ้าแผ่นดิน

ผมก็ดูหนังกำลังภายในเหมือนกัน โหด
ร้ายเหลือเกิน ผ่าคนโน้น ผ่าคนนี่ ผ่าคนนั้น
จนกระทั่งฆมอดรจนไม่ได้ ต้องไปเอาหนังสือ
ประวัติศาสตร์จีนมาอ่าน ระหว่างที่ดูหนังไป
ครั้ง ๆ กลาง ๆ ว่าจะครองราชย์อยู่ได้สักกี่
ปี ปรากฏว่าครองราชย์ได้ ๓๐ ปี ตามประวัติ
จูเหวียงจางเป็นเด็กถูกชาววา แล้วก็เกิดซำว
ยากหมากแพง พ่อ แม่ อดตายหมด ด้แต่เก็บเอา
ไปเลี้ยงไว้ คงเป็นวัดที่ให้ไปทำลาย เพราะพระ
กล่าวว่ายเหโดปัสสาวะอะไรทำนองนั้น
พระเอาไปเลี้ยงไว้ แล้วบวชเป็นพระ แต่ไม่พอ
ใจสึกออกมาเป็นขอทาน จากขอทานก็ไปเป็น
หัวหน้าโจร จากหัวหน้าโจรก็มาเป็นหัว
หน้านักบฏ เพราะฉะนั้นจึงดุร้ายเหลือเกิน แล้ว
อีกอย่างหนึ่งที่ดุร้ายมาก เพราะเหตุว่าสมัย
ราชวงศ์เหม็งของจูเหวียงจาง ไม่นิยมนับถือ
ราชวงศ์ซ่งเลย

เพราะเห็นว่าราชวงศ์ซ่งของชอบสันติ
ภาพ ด้วยเหตุนี้จึงต้องเสียแผ่นดินจีน
ไป สมัยนี้นิยมราชวงศ์ถึง ในขณะที่ยิว
กันความโหดร้ายยังคงอยู่ เพราะฉะนั้น
จูเหวียงจางจึงโหดร้ายเหลือเกิน

ผมอยากจะเล่าให้ฟังสำหรับคนที่ดู
ภาพยนตร์ฤทธิ์หมัดสะท้านบู๊ลิ้ม ภาค ๒ คือ
อี่เหวินลูกชายคนโตตายก่อนจูเหวียงจาง
แล้วต่อมาก็ลูกของอี่เหวินซึ่งแม่เอามาให้จู
เหวียงจางเลี้ยง จูเหวียงจางจึงให้เอียนอ่อง
คือลูกชายคนที่สองไปครองทางภาคเหนือ
ไปครองปักกิ่ง ปรากฏว่าหลานคือเหวินเหวิน
ลูกอี่เหวินได้ขึ้นครองราชย์ต่อจากจูเหวียงจาง
แต่ครองราชย์เมื่ออายุ ๑๖ ปี เมื่อขึ้นครองราชย์
เอียนอ่องก็เป็นกบฏทันที

เหวินเหวินซึ่งเป็นหลานของ
จูเหวียงจางครองราชย์อยู่ได้เพียง ๔ ปี
เอียนอ่องเป็นกบฏแล้วยกทัพมาตีราช
ธานีได้

คือตอนนั้นราชธานีอยู่ที่เมืองนานกิง
ซึ่งตั้งอยู่ทางทิศใต้ เอียนอ่องพ่ายกองทัพมาได้
เนื่องจากเอียนอ่องเคยครองอยู่ที่ปักกิ่ง จึง
ย้ายราชธานีไปอยู่ที่ปักกิ่ง แล้วก็ใช้ชื่อรัชกาล
ว่ายุ่งโล

ยุงโลนี่เป็นคนสร้างเมืองปักกิ่ง

เป็นราชธานี และเป็นคนสร้างพระราชวังปักกิ่งที่เรียกว่า Forbidden City ยุงโลนี่คือเอียนอ่องนี่แหละ ที่เราดูแล้วเกลียดกันเกือบตาย **คนนี่แหละยุงโล** ใช้ชื่อรัชกาลว่า **ยุงโล** มีข้อบ่งชี้ว่าที่ราชวงศ์หมิงทำผิดแปลกไปจากราชวงศ์เก่า ๆ ของจีน คือว่าราชวงศ์เก่ามักใช้ชื่อตามแคว้นที่ตนเคยอยู่กันมาก่อน เช่นราชวงศ์ซ่งก็เคยครองดินแดนที่เรียกว่าแคว้นฮั่น ราชวงศ์ถังก็เคยครองดินแดนที่ชื่อว่าถัง ราชวงศ์ซ้องก็เคยครองดินแดนที่ถือว่า เป็นที่อยู่ของตระกูลที่เคยมีชื่อว่าซ้อง

ราชวงศ์หมิงไม่ทำตาม คั้งชื่อใหม่ของราชวงศ์คือคำว่าหมิงหรือหมิงที่ดูในทีวีว่า นิกายเรื่องรองหรือรุ่งเรื่อง คือ หมิง หรือหมิงแปลว่ารุ่งเรื่องก็เอามาใช้ชื่อราชวงศ์ใหม่ อันนี้เป็นข้อที่เปลี่ยน

ที่จำเป็นต้องเปลี่ยนเพราะ จูเหวียนจางไม่เคยครองแคว้นไหนเลย

เพราะเคยเป็นขอทานมาก่อน ก็ไม่เคยครองแคว้นไหน จึงตั้งชื่อราชวงศ์ต่างหาก เพราะไม่เคยเป็นนายพล นอกจากนั้นอีกอย่างหนึ่งซึ่งได้ทำ และเป็นประโยชน์กับผู้ที่ศึกษาประวัติศาสตร์พงศาวดารจีนคือ พระเจ้าแผ่นดินจีนองค์ก่อน ๆ ใช้ชื่อรัชกาลเปลี่ยนกันบ่อย ๆ พวกศึกษาพงศาวดารจีนก็ลำบาก ไม่รู้ว่าใครเป็นใครต้องมาค้นปีที่ครองราชย์อะไรต่ออะไร แต่ราชวงศ์หมิงพวกกษัตริย์ตั้งแต่จูเหวียนจางลงมาใช้ชื่อ ๆ เดียวเป็นชื่อรัชกาลโดยตลอด ไม่ใช้ชื่อจริง แบบเดียวกับไทยเรา เจ้าที่แบ่งกฎเมื่อขึ้นครองราชสมบัติแล้วก็เป็นพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นชื่อรัชกาลก็ตั้งอย่างนั้นมาโดยตลอดรัชกาล อย่างเอียนอ่องตั้งชื่อเป็นรัชกาลก็ตั้งชื่อนั้นคือเรียกว่า ยุงโล โดยตลอดอย่างนั้นเ็นต้น สิ่งนี้เป็นของที่ราชวงศ์หมิงทำ ซึ่งทำให้เป็นของที่สืบต่อลงมาจนถึงสมัยของราชวงศ์เซ็ง

ราชวงศ์หมิงก็ครองต่อมา มีอยู่ ๒ องค์ที่ครองอยู่นาน คือ **เซียงซิง** กับ **วันลี่** **ราชวงศ์หมิงขึ้นครองราชย์จำได้ง่ายตรงกับสมัยอยุธยา คือ จูเหวียนจาง** **ครองราชย์หลังสมัยพระเจ้าอู่ทองทรงสร้างพระนครศรีอยุธยา ๑๕ ปี** แล้วครองมาเรื่อย

เอียนอ่องหรือยุงโลร่วมสมัยกับสมเด็จพระนเรศวรมหาราช เพราะฉะนั้นที่บอกว่า **สมเด็จพระนเรศวรมหาราชเคยเสด็จไปเมืองจีนแล้วได้เฝ้ากษัตริย์จีนก็คือ เอียนอ่อง นี่แหละ** แต่ตอนนั้นครองราชสมบัติใช้รัชกาลยุงโลแล้ว เพราะฉะนั้นสมัยราชวงศ์หมิงตรงกับสมัยอยุธยา ราชวงศ์หงวนหรือหงวนก็ตรงกับสมัยสุโขทัย แต่ว่าสมัยราชวงศ์หมิงต่อมามีปากเพราะเหตุใด เพราะจีนที่มีอำนาจมากขึ้นทุกที อย่างที่ดูหนังอะไรละ **เจางก่ง** นั่นแหละ คือต่อมาพระเจ้าแผ่นดินอยู่ในวังเซ็งแค่ชั้นที่ เจเน้นชั้นที่ก็มีอำนาจมากขึ้นทุกที ชอบกินสินบนอย่างทีบอกมาแล้ว ใครจะมาเป็นขุนนางที่ใหญ่ต้องเอาเงินมาให้ ถึงปีก็ต้องส่งเงินมาให้อีก เพราะฉะนั้นชั้นที่ก็มีอำนาจ พอมีอำนาจ หลีซือเจ้งในทีวี หรือฉวนอ่อง ซึ่งเป็นคนยากจนเป็นลูกชาวนาก็คิดกบฏ เพราะฉะนั้นจะเห็นจากทีวี ที่มีเสียงร้องว่า **เราจะไม่เก็บภาษีอะไรทั้งนั้น**

เพราะราชวงศ์หมิงเก็บภาษีเหลือเกิน เพื่อเอาเงินมาใช้จ่าย แล้วชั้นที่ก็ยังคอร์รัปชั่นอีก เพราะฉะนั้นฉวนอ่องหรือหลีซือเจ้งก็เป็นกบฏยกทัพมาตีเมืองปักกิ่งได้ **โยยเงิน** คือกษัตริย์องค์สุดท้ายก็ไปผูกคอตายเป็นเรื่องจริง ผูกคอตายนบนยอดเขาถ่านหินเดี๋ยวนี้ก็ยังอยู่หลังพระราชวังปักกิ่ง เขาว่าพลับพลาที่ผูกคอตายก็ยังอยู่จนถึงปัจจุบัน เดียวนี้เขากันออกไปนอกเขตพระราชวังแล้ว

แต่เจ้าหญิงนางฉิงไม่มีตัวจริงหรือเปล่า ที่มีตัวจริงคือ **วูซันกู่** เป็นนายทหารแล้วไปไปคุมด่านซันไฮกวน ไปคุมอยู่ซึ่งตอนนั้นพวกแมนจูมีอำนาจขึ้น แล้วแมนจูจะเข้ามาบุกรุกเมืองจีนจริง ๆ ก็ส่งวูซันกู่ให้ไปยันทัพแมนจูเอาไว้เหมือนกับในหนังไม่มีคิดผมจะเล่าเรื่องให้ฟังต่อไปเลยจากทีวี ที่นี้ปรากฏว่าวูซันกู่มีเมียคือ **เจิน หยวนหยวน** แล้วก็เป็นพงศาวดารจีนบอกว่าฉวนอ่องคือหลีซือเจ้ง เอา เจิน หยวน หยวน มาเป็นเมียวูซันกู่โกรธมาก ขอเมียคืนก็ไม่ยอมให้ เมื่อไม่ยอมให้วูซันกู่จึงเปิดประตูด่านซันไฮกวนให้กองทัพแมนจูเข้ามาเป็นพันธมิตรกัน เป็นการแก้แค้นแทนราชวงศ์หมิง พอกองทัพแมนจูกับวูซันกู่เข้ามาสู้กับฉวนอ่อง ๆ สู้ไม่ได้จึงถอยไปทางตะวันออก พวกแมนจูไม่ได้ทำ

อะไรเลย แมนจูครองเมืองปักกิ่งเลย ๆ คือคงสัญญากันแล้วว่าแบ่งที่ดินกัน จนกระทั่งฉวนอ่องแพ้ เมืองจีนจึงแบ่งเป็นสามก๊กทางภาคใต้คือก๊กซุนกู่และอีกสองก๊กเล็ก ๆ แมนจูครองทางภาคเหนือที่กรุงปักกิ่ง แมนจูก็อยู่เลย ๆ อย่างนั้น วูซันกู่เป็นคนทรยศตามพงศาวดารก็บอกว่า วูซันกู่อยู่ทางใต้มีอำนาจมาก กษัตริย์แมนจูเป็นเด็กและเลื่อมใสพุทธศาสนามาก จนกระทั่งต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงในราชวงศ์แมนจู

ตอนนี้ไปกล่าวเรื่อง **อู๋เยียวป้อ** แล้ว คั้งชื่อกษัตริย์องค์ที่ ๒ ของราชวงศ์แมนจู(เซ็ง) **อู๋เยียวป้อ** ไปหาพ่อที่บวชเป็นพระ เดียวนี้ก็ยังมีความลือเรื่องนี้อยู่จนกระทั่งประสูติพระราชวังที่กรุงปักกิ่งก็มีชื่อเกี่ยวกับพระเจ้าแผ่นดินที่หนีไปบวชเป็นพระ และทิ้งลูกเด็ก ๆ เอาไว้แต่ลูกคนโตมาทีก็ออกกษัตริย์ที่สำคัญที่สุดคือ คั้งอีโนภาพยนตร์ที่เราเห็นว่าแก่แล้วแต่ความจริงคั้งอีเป็นกษัตริย์ที่สำคัญที่สุด ต่อมาวูซันกู่อยากจะทำปราบพวกแมนจูขึ้นมา คั้งอีตอนนั้นเป็นเด็กหนุ่มกำจัดผู้สำเร็จราชการได้ **คั้งอีครองราชย์ตั้งแต่อายุได้ ๘ ขวบ**

ต่อมาเมื่อทำจัดผู้สำเร็จราชการไปได้ ผู้กับวูซันกู่ วูซันกู่ความจริงตอนนั้นยังไม่แพ้แต่แก่ตาย คั้งอีเลยปราบประเทศจีนได้หมด อ้อผมลืมเล่าให้ฟังไปนิดถึง **เหวิน เหวิน** ที่เป็นลูกอีเหวิน สมัยราชวงศ์หมิง พอเอียนอ่องมาปราบก็ปรากฏว่าเมืองเนกิงโดนไฟไหม้หมด ใคร ๆ ก็คิดว่า เหวิน เหวิน ตายในไฟ แต่ไม่ตาย หนีไปบวชเป็นพระ เมื่อเป็นพระก็เที่ยวอุงคังไปเรื่อย วันดีคืนดีคนจับได้ก็พาไปปักกิ่ง แต่ปักกิ่งสมัยนั้นกักตายเป็นหล่นของเอียนอ่องครองอยู่ เกิดมีขึ้นที่แก่คนหนึ่งจำได้ว่านี่เคยเป็นพระเจ้าแผ่นดินมาก่อนคือ เป็นหลานของจูเหวียนจางจะทำอย่างไรดีก็อึกอึกกับไม่รู้จะทำอย่างไรดี เลยจับขังไว้ที่ปักกิ่ง จนกระทั่งตายไปเอง เพราะตอนนั้นก็แก่มากแล้ว เรื่อง เหวิน เหวิน ก็เป็นอันจบไป

เรามาขึ้นสมัยคั้งอี คั้งอีเป็นกษัตริย์ที่สำคัญมาก เพราะรวมประเทศจีนให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ แล้วก็ครองราชย์ถึง ๖๐ ปี ประเทศจีนก็เจริญรุ่งเรืองสงบดี แต่มีคำกล่าวอยู่อย่างหนึ่งคือว่า **พวกแมนจูที่เข้ามานี่คือพวกที่ด้อยอารยธรรม เพราะฉะนั้นพอเข้ามาถึงก็มาวันอารยธรรมของจีน เมื่อ**

มารับอารยธรรมจีนกันนับถือหรือขี้มามาก เพราะฉะนั้นทำให้ไม่พยายามศึกษาวิชาการใหม่ ๆ ซึ่งทำให้เมืองจีนด้อยกว่าประเทศอื่น ๆ เป็นต้นว่าจ้างพวกเชชเชอิตมาหล่อปืนใหญ่ จ้างใครมาทำอะไร แต่ไม่พยายามค้นคว้าว่าวิชาการเหล่านั้นสำคัญอย่างไร สามารถมาทำอะไรต่อได้อีก หรือให้คนจีนเรียนอะไร อย่างนี้ไม่ทำ

ตอนนี้มีเรื่องจะเล่าให้ฟังคือเรื่องราชวงศ์ซ้องเนื่องจากเป็นราชวงศ์ที่รักสงบสันติภาพอย่างที่ผมบอกแล้วประเทศจีนก็เจริญมกทางด้านศิลปวัฒนธรรม การสอบจอหงวนคือสอบเป็นขุนนางจับก็ทำเป็นบรรทัดฐานเรียบร้อยตั้งแต่สมัยราชวงศ์ซ้อง คราวที่ตอนพวกแมนจูเข้ามามีเรื่อง ในสมัยราชวงศ์ซ้องแม้ว่าดินแดนจะหดน้อยลง แต่ประชาชนจีนมีถึงร้อยล้านคน พอถึงสมัยแมนจูเข้ามาในสมัยราชวงศ์ชิงนี้แมนจูเข้ามาสืบล้าน แต่ที่จีนมีพลเมืองสามร้อยล้าน เพราะฉะนั้นจะปกครองกันอย่างไร พวกแมนจูก็ต้องคิดหาวิธีในการสอบจอหงวน คือคนที่จะมาเป็นข้าราชการ แต่งตำแหน่งการสอบ ครั้งหนึ่งเป็นของแมนจูไม่ต้องสอบ ครั้งหนึ่งของจีนต้องสอบ

ในขณะที่เดียวกันราชวงศ์หมิงที่ย้ายราชธานีไปอยู่ที่ปักกิ่งแทนที่จะอยู่บนกึ่งกลับเป็นพลรัยต่อราชวงศ์ เพราะ ว่าตอนนั้นชนต่างชาติที่มาครอบครองภาคเหนือมาก พวกที่มีความรู้ของจีนเกือบพบนहींไปอยู่ทางใต้กันหมด พวกนักปราชญ์ราชบัณฑิตต่าง ๆ มาอยู่ที่บนกึ่งกลับหมด พลเรือนอ่องย้ายราชธานีไปอยู่ที่ปักกิ่ง พวกขุนนางก็ไม่ค่อยมีความรู้ พวกที่อยู่ทางใต้ไม่ได้ค่อยพตามขึ้นมาด้วยนอกจากนี้เมืองปักกิ่งอยู่ใกล้ชนชาติไปเดือนเป็นเหตุให้ราชวงศ์ถามจึงต้องย้ายเพื่ออย่างง่ายดาย พอแมนจูเข้ามา ก็มีการสอบจอหงวน ครั้งหนึ่งให้เป็นของแมนจู อีกครั้งหนึ่งให้เป็นของจีน

นอกจากนี้ยังแบ่งออกไปอีกเพราะเหตุพวกจีนทางภาคเหนือมีเชื้อชาติไปเดือนปะปนมากปกครองง่าย พวกทางใต้เป็นจีนแท้ หัวแข็ง เพราะฉะนั้นมีกฎบังคับอีกว่า ๑ ใน ๓ ของตำแหน่งของชนชาตินั้นนั้นเป็นของทางใต้ อีก ๒ ใน ๓ เป็นของชนจีนภาคเหนือ พวกทางใต้ถึงเป็นกบฏก็ไม่ใหญ่

ลำดับราชวงศ์จีน

สังคมบุรพกาล (Primitive Society) (สมัยก่อนประวัติศาสตร์)	ราว ๑,๐๐๐,๐๐๐ ถึง ๔,๐๐๐ ปีมาแล้ว
สังคมทาส (Slave Society)	ราว ๑,๕๐๐ ปีก่อนพุทธกาล-พ.ศ.๖๘
ราชวงศ์เซี่ย (Hsia)	ราว ๑,๕๐๐-๑,๐๐๐ ปีก่อนพุทธกาล
ราชวงศ์ถัง (Shang)	ราว ๑,๐๐๐-๕๐๐ ปีก่อนพุทธกาล
ราชวงศ์โจว (Chou) ตะวันตก	ราว ๕๐๐-๒๒๗ ปีก่อนพุทธกาล
สมัยฤดูใบไม้ผลิและใบไม้ร่วง	๒๒๗ ปีก่อนพุทธกาล-พ.ศ.๖๘
สังคมศักดินา (Feudal Society)	พ.ศ.๖๘ - ๒๓๘๓
สมัยเสียดก๊ก	พ.ศ.๖๘ - ๓๒๒
ราชวงศ์ฉิน	พ.ศ.๓๒๒ - ๓๓๖
ราชวงศ์ฮั่นตะวันตก	พ.ศ.๓๓๗-๕๖๗
ราชวงศ์ฮั่นตะวันออก	พ.ศ.๕๖๘ - ๗๖๓
สมัยสามก๊ก	พ.ศ.๗๖๓ - ๘๒๓
ราชวงศ์เว่ย (Wei)	พ.ศ.๗๖๓ - ๘๐๘
ราชวงศ์จู่ (Shu)	พ.ศ.๗๖๔ - ๘๐๖
ราชวงศ์วุ (Wu)	พ.ศ. ๗๖๔ - ๘๒๓
ราชวงศ์ฉินตะวันตก	พ.ศ.๘๐๘ - ๘๕๕
ราชวงศ์ฉินตะวันออก	พ.ศ.๘๖๐ - ๙๖๓
สมัยราชวงศ์ภาคใต้และภาคเหนือ	พ.ศ.๙๖๓ - ๑๑๓๒
ราชวงศ์ภาคใต้	พ.ศ.๙๖๓ - ๑๑๓๒
ราชวงศ์ซ่ง (Sung)	พ.ศ.๙๖๓ - ๑๐๒๒
ราชวงศ์ฉี (Chi)	พ.ศ.๑๐๒๒ - ๑๐๔๕
ราชวงศ์เหลียง (Liang)	พ.ศ.๑๐๔๕ - ๑๑๐๐
ราชวงศ์เฉิน (Chen)	พ.ศ.๑๑๐๐ - ๑๑๓๒
ราชวงศ์ภาคเหนือ	พ.ศ.๙๖๓ - ๑๑๒๔
ราชวงศ์เว่ย (Wei) ภาคเหนือ	พ.ศ.๙๖๓ - ๑๐๗๗
ราชวงศ์เว่ย (Wei) ภาคตะวันออก	พ.ศ.๑๐๗๗ - ๑๐๙๓
ราชวงศ์เว่ย (Wei) ภาคตะวันตก	พ.ศ.๑๐๗๘ - ๑๑๐๐
ราชวงศ์ฉี (Chi) ภาคเหนือ	พ.ศ.๑๐๙๓ - ๑๑๒๐
ราชวงศ์โจว (Chou) ภาคเหนือ	พ.ศ.๑๑๐๐ - ๑๑๒๔
ราชวงศ์ซุ่ย	พ.ศ.๑๑๒๔ - ๑๑๖๑
ราชวงศ์ถัง	พ.ศ.๑๑๖๑ - ๑๔๕๐
สมัยห้าราชวงศ์และสิบอาณาจักร	พ.ศ.๑๔๕๐ - ๑๕๒๒
ราชวงศ์ซ้อง (Sung)	พ.ศ.๑๕๐๓ - ๑๖๒๒
ราชวงศ์เหลียว (Liao)	พ.ศ.๑๔๕๕ - ๑๖๖๘
ราชวงศ์เซี่ยตะวันตก	พ.ศ.๑๕๘๑ - ๑๗๗๐
ราชวงศ์คิน (Kin)	พ.ศ.๑๖๕๘ - ๑๗๗๗
ราชวงศ์หยวน (Yuan)	พ.ศ.๑๘๑๔ - ๑๙๑๑
ราชวงศ์หมิง (Ming)	พ.ศ.๑๘๑๔ - ๑๙๑๑
ราชวงศ์หมิง (Ming)	พ.ศ.๑๙๑๑ - ๒๑๘๗
ราชวงศ์ชิง (Ching)	พ.ศ.๒๑๘๗ - ๒๔๕๔
สังคมศักดินาของจีนจบลงใน พ.ศ.๒๓๘๓ หลังสงครามฝิ่นและหลังจากนั้น เป็นสังคมกึ่งศักดินาและกึ่งประเทศราช ประเทศจีนเปลี่ยนเป็นสาธารณรัฐในพ.ศ.๒๔๕๔ และสาธารณรัฐประชาชนจีนในพ.ศ.๒๔๙๒	

คุณเห็นว่ากฎได้ฝังในสมัยราชวงศ์แมนจูนั้นก็เกิดทางใต้ ชนชาติจีนก็เป็นคนทางใต้ ก็พวกกบฏต่าง ๆ ที่ล้มราชวงศ์แมนจูมาจากทางใต้ทั้งสิ้น ทางเหนือโดยมากไม่ค่อยทำอะไรเพราะล้อมโสมวกแมนจู

จะกล่าวถึงกั๋งอี่ สุภาพชนศรีทิว เรื่อง **ศึกสายเลือด** ก็พอจะทราบแล้วถึงเรื่อง **องค์ชายสี่ องค์ชายสิบสี่** คือครั้งหนึ่งผมเคยพบคนจีนที่มาจากเมืองจีน รู้สึกว่าเขารู้ประวัติศาสตร์จีนดี ก็เลยถามเขาว่ากั๋งอี่ที่เขียนว่าเป็นองค์ชายสิบสี่แล้วแท้เป็นองค์ชายสี่จริงหรือไม่ เขาบอกว่าความจริงเขียนเป็นองค์ชายสี่แล้วแท้เป็นองค์ชายสิบสี่ เอ...เราฟังดูก็ชักจะเชื่ออย่างนั้น เขียนเลขสี่แล้วแท้เป็นสิบสี่มันคงง่าย

แต่ไปถามคนรู้ภาษาจีนเขาบอกว่าไม่ใช่หรอก เขียนเป็นสิบสี่แล้วแท้เป็นสี่ลูกแล้ว

เพราะว่าเลขสิบสี่ภาษาจีนเดิมขีดเข้าไปข้างบนอีกขีดเดียวกลายเป็นสี่ ได้แก่ง่ายนิดเดียว

เพราะฉะนั้นองค์ชายสี่ก็ขึ้นครองราชย์ชื่อ **หยงเจิน** ที่เรารู้จักในโทรทัศน์ หยงเจินก็คล้ายต่าง ๆ จนมาถึงลูกชื่อ เขียนหลง

เขียนหลง เป็นกษัตริย์ที่มีอนุภาพที่กองทัพหนึ่งของราชวงศ์เซ็ง ประเทศจีนเจริญรุ่งเรือง เขียนหลงตรงกับสมัยปลายอยุธยาและกรุงธนกับรัชกาลที่ ๑ ของเรา เพราะเขียนหลงครองราชย์ถึง ๕๕ ปี เพราะฉะนั้นกั๋งอี่ ๖๐ ปี เขียนหลง ๕๕ ปี จึงทำให้ประเทศจีนสงบสุข

เขียนหลงก็เชื่อถือลัทธิขงจื้อเหมือนกัน กั๋งอี่ หยงเจินและเขียนหลง ไม่ยอมให้ชนชาติจีนเรียกรวมวิชาการใหม่ ๆ เพราะกลัวว่าจะมาคิดกบฏ แล้วในขณะที่เดียวกันพวกแมนจูก็ได้ได้เฉพาะแต่ทหารอย่างเดียว ทำอาชีพอื่นไม่ได้ ซึ่งตอนหลังไม่เคยบออะไรกับใคร ๑๐๐ กว่าปี มีมือถืออ่อนลง ๆ ตอนปลายรัชกาลเขียนหลงจีนเริ่มรุ่งแล้ว **พรรคมังขว** (White Lotus) มีจริง ๆ เป็นพรรคในพุทธศาสนาว่าเกิดขึ้นในปลายสมัยเขียนหลง คือ หนึ่งกำลังภายในของจีน เมื่อเอ่ยชื่อเมืองหลวง เอ่ยชื่อราชวงศ์ ผกก็พอจะดังเข้ามาอยู่ที่ไหนได้ในประวัติศาสตร์จีน แต่บางทีไม่เอ่ยชื่อเมืองหลวงและราชวงศ์ผมก็สนใจ เรื่องบางเรื่องผมชอบ

พระนางซูสีไทเฮา

มากอย่าง **กระบี่ไร้เทียมทาน จอมยุทธจักรมังกรฟ้า** ไม่รู้ว่าอยู่สมัยไหนแต่พอมาอ่านหนังสือพบว่าพรรค White Lotus อยู่ในสมัยราชวงศ์แมนจู แต่พอถึง **ศึกสายเลือดถึงฤทธิ์หมัดสะท้านบู๊ลิ้ม** จนถึง **ศึกสองนางพญานัน** เริ่มง่ายแล้วมีพระเจ้าแผ่นดินเจ้าหญิง เราก็รู้ตอนนี่คือราชวงศ์เซ็ง หลังสมัยเขียนหลงเริ่มเสื่อม

สมัยเซ็งจึงลูกของเขียนหลงขึ้นครองราชย์ปรากฏว่าเสนาบดีในสมัยพระราชบิดาออกรับขึ้น ไปค้นทรัพย์สมบัติได้มากมาย ยึดได้เป็นจำนวนมาก ต่อมาก็เริ่มมีการรบฝรั่ง แล้วก็มีการสงครามฝิ่น ทำให้หมดอำนาจลงทุกที

จนถึง **สมัยพระนางบู๊ลิ้ม** ยี่ยังร้ายใหญ่ คือซูสีเช่ซันที่มีอำนาจ คือ **หลี่เสียนยง** ซูสีพยายามทำตัวเหมือนบุเช่เทียนคือว่าเป็นแม่เหล็กแล้วพระสวามีอ่อนแอ ก็ขึ้นว่าราชการอยู่หลังสวามี มีมานี่เสียซึ่งแล้วกั๋งอี่ให้

พูดว่าอะไรอยู่ข้างหลัง แล้วพอสวามีและลูกตายก็เอาหลานป้ามาเป็นพระเจ้าแผ่นดินคือ **พระเจ้ากั๋งสู หรือ เกียงสู** ซึ่งซูสีไม่ชอบเลยปรากฏว่าหลานคนนี้ตายก่อนซูสี ๑ วัน มีบางคนเขียนแต่เอาจะใส่ร้ายซูสีว่าซูสีเอาพิษให้หลานกินก่อนเพราะทนไม่ได้ที่จะต้องตายก่อนหลานให้หลานตายก่อน แล้วซูสีก็ตายในวันต่อมา

แล้วต่อมา ขวมนทั้งหรือบู๊ยีมาเป็นพระเจ้าแผ่นดินเพียง ๒ ปี ประเทศจีนก็เปลี่ยนเป็นสาธารณรัฐ

ทั้งหมดนี้เป็นเรื่องที่เราอาจจะเอาโทรทัศน์มาปรับเข้ากับประวัติศาสตร์จีนได้

ผมอยากจะบอกสักหน่อยหนึ่งที่ว่าของทุกอย่างมีทั้งดีและเสีย อย่างโทรทัศน์กำลังภายในเรารู้สึกสนุก แต่อย่างเรื่องแก้แค้นพยานไม่ควรนำมาเป็นตัวอย่าง เพราะเรานับถือพุทธศาสนา เวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร

แต่ว่าของจีนสมัยนั้น อาจจะมีบ๊องของจื้อ ก็คือต้องทดแทนบุญคุณบิดาหรือว่าญาติคือจีนเขาเชื่อลัทธิที่มีดวงซู้ ไหว้เจ้า นับถือบรรพบุรุษ ถือว่าคนที่ตายไปแล้วโดยเฉพาะบรรพบุรุษมีวิญญาณ ๒ ชนิด อยู่ในตัว อันหนึ่งคือวิญญาณร้าย วิญญาณที่ร้ายนี้ถ้าไม่มีการเซ่นสรวงสังเวทคือการไหว้เจ้าซึ่งออกอาละวาดใหญ่ แต่วิญญาณร้ายจะดับสูญไปเมื่อร่างกายแตกสลายไป จะมีวิญญาณที่ดีอยู่ก็จะขึ้นไปอยู่บนสวรรค์ แต่วิญญาณที่ดีถ้าไม่มีการเซ่นไหว้ ก็ยังอาละวาดอีกเหมือนกันกับลูกหลาน

เพราะฉะนั้นจึงมีการไหว้เจ้ากัน เช่นสรวงสังเวทเพื่อให้อุบัติคุณนั้นดี ก็จะคุ้มครองลูกหลาน จึงเห็นว่าในประเทศจีนคอมมิวนิสต์ปัจจุบันนั้นไม่มีดวงซู้ เอาศพไปเผาหมด แต่ตัวสมัยก่อนมีการสร้าง **ดวงซู้** มีการไหว้เจ้า ฉะนั้นการพยานแก้แค้นก็อาจจะมาจากการเคารพนับถือบรรพบุรุษด้วย หรือญาติผู้ใหญ่ ซึ่งทำให้ต้องมีแก้แค้นแทนครุบาอาจารย์แทนพ่อแม่ อาจเป็นแบบนี้

แต่ว่าเราไม่ได้นับถือแบบนี้ เพราะฉะนั้นของเราที่เป็นเรื่องหนึ่ง

ผมขอจบเท่านี้ละครับ ☺